

Rohelised sõbrad aknalaua

Tallinna Botaanikaaias saab 31. märtsist kuni 8. aprillini vaadata näitust "Armastatud toataimi läbi aegade".

Näitus tutvustab unustatud vanu ja põnevaid uusi toataimi. Igaühe juures on ka info, kuidas tema eest hoolitseda, et ta end kodus või kontoris hästi tunneks.

Taimed on inimese ja kõigi teiste elusolendite jaoks asendamatu kaaslased. Altruistlikult töötades eritavad nad õhukeskkonda hapnikku, varustavad meid toidu, energia, kiu, ravimite, puidu, ehitusmaterjaliga jne. Lisaks rahuldavad nad ka meie janu ilu järele.

Kesk- ja Põhja-Euroopas hakati sajandeid tagasi siseruumides esmalt kasvatama rosmariini, loorberipuud ja pelargoone. Eestis olid esimesed toataimed Indiast pärit reumat raviv kummi-viigipuu ehk kummipuu (*Ficus elastica*), Lõuna-Aafrikast pärit laia ravitoimega puis-aaloe (*Aloe arborescens*), seejärel kalanhoe (*Kalanchoe*) ja toaõhku puhastav tups-rohtliilia (*Chlorophytum comosum*).

Vanavanemate lemmikute hulka kuulusid rooshibisk, kliivia, havisaba, pelargoon, luuderohi, aaloe jt.

Tänapäeval on toataimede valik väga mitmekesine. Eesti inimese armastab kodus kasvatada ja ka sõpradele kõige enam kinkida õitsvaid ja kirjulehiseid taimi. Lemmikud on ka orhideed, draakonipuud, palmid, lopsakate lehtedega marantalised ja võhalised.

Aurumise läbi suurendavad taimed kuiva keskküttega ruumi õhuniiskust. Nad aitavad puhastada õhku ka tolmust ja tehismaterjalist lenduvatest kahjulikest ühenditest.

NASA uuringute järgi on 10 parimat siseruumide õhupuhastajat kollakas pisipalm ehk kollakas kuldviljakpalm (*Dyopsis lutescens*), Forsteri kentiapalm (*Howea forsteriana*), bambus-mägipalm (*Chamaedorea seifrizii*), kummi-viigi-

Kodusel lillelual on tänapäeval kindlasti ka mõni orhidee.

Kliivia on ammustest aegadest meie kodusid kaunistanud.

Meie vanavanaemade lemmik rooshibisk.

puu ehk kummipuu (*Ficus elastica*), draakonipuud (*Dracaena*), harilik luuderohi (*Hedera helix*), ahtalehine viigipuu (*Ficus binnendijkii*), kõrge nefroleep (*Nephrolepis exaltata*) ja tõlvleht (*Spathiphyllum*).

Sukulentide ehk turdtaimedega on kõige vähem muret. Looduses asustavad nad savanne, kõrbeid, poolkõrbeid ja kuivi kiviseid mäenõlvu.

Turdtaimedel on lehtedes või vartes hästi arenenud veesäilituskude. Tänu sellele ei vaja kuivalembesed taimed ka toas potis kasvades sageli kastmist, ümberistutamist, piserdamist ega väetamist.

Nad on leplikud keskküttega ruumi kuiva õhu suhtes.

Populaarsest toataimest on Aafrika kuivadelt aladelt pärit aaloe (*Aloe*), havisabad (*Sansevieria*), havortiad (*Haworthia*), gasteeriad (*Gasteria*), kalanhoed (*Kalanchoe*), kivilehikud (*Lithops*) jpt.

Populaarsemad kodukaktused on siil-, näsa-, helme-, jõulu- ja viigikaktused. Pärit on nad Põhja- ja Lõuna-Ameerikast. 1210-liigilisest kaktuselistest (*Cactaceae*) sugukonnast kasvab vaid üks erandlik liik – niitjas helmekaktus (*Rhipsalis baccifera*) – looduslikult väljaspool Ameerikat.